

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW VII

maj 2018 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	4
RAPORT W LICZBACH	6
PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW	8
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ	10
DŁUGOŚĆ EMIGRACJI	13
PREFEROWANE KRAJE EMIGRACJI	14
POWODY EMIGRACJI	16
BARIERY EMIGRACJI	17
TRENDY MIGRACYJNE	18
NOWE POKOLENIE MIGRACYJNE?	20
STRATEGIE WYJAZDOWE	21
IMIGRACJA DO POLSKI	22
OBAWY PRZED NAPŁYWEM IMIGRANTÓW	24
POWODY OBAW	25
OKIEM EKSPERTA	26
MIGRACJE W CIENIU DEMOGRAFII	28
NOWA JAKOŚĆ EMIGRACYJNEGO EFEKTU DOMINA	29
METODOLOGIA BADANIA	30
DODATKOWE INFORMACJE	32

The image shows two dark-colored, hard-shell suitcases with wheels, standing side-by-side on a light-colored floor. The background is a blurred airport terminal with a railing and a person walking. The entire image is covered with a semi-transparent blue overlay. The word "Wprowadzenie" is written in white, sans-serif font across the middle of the suitcases.

Wprowadzenie

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW VIII

Wprowadzenie

Szanowni Państwo,

już po raz ósmy mamy przyjemność oddać w Państwa ręce raport „Migracje Zarobkowe Polaków”, w którym analizujemy nie tylko skalę potencjalnej emigracji z Polski, ale również czynniki, które na nią wpływają. Szczególnie zachęcamy do lektury tej edycji, bo na przestrzeni ostatnich lat nie mieliśmy tylu zaskoczeń i nowych aspektów poruszanych w raporcie. Z naszego opracowania dowiedzie się Państwo m.in. o nowych trendach migracyjnych, stosunku Polaków do osób napływających na nasz rynek, a także o wyraźnym odejściu od kierunku brytyjskiego w planach migracyjnych.

Tym na co w pierwszej kolejności warto zwrócić uwagę, jest rekordowo niski poziom zainteresowania wyjazdami do pracy za granicą. Obecnie 11,8% Polaków rozważa emigrację, co jest najniższym wynikiem w historii naszych badań. Jednak nie możemy zatrzymać się tylko na tej powierzchownej informacji, bo wówczas nie zobaczymy pełnego spektrum zjawiska. Pomimo tego, że wskazanie jest niskie, to obejmuje ono 8% całej dorosłej populacji Polski, czyli prawie 2,6 miliona osób. Co więcej, ponad połowa osób z tej puli to „debiutanci”, którzy po raz pierwszy planują emigrację. Paradoksalnie nie są to jedynie osoby młode. W tej grupie przeważają Polacy w średnim wieku, którzy zdobyli już doświadczenie na polskim rynku pracy. Pierwszy wyjazd do zagranicznej pracy rozważa obecnie niemal 1,5 mln osób.

Innym niepokojącym aspektem jest deklarowana długość emigracji. Niemal co 4 badany planujący wyjazd nie przewiduje powrotu do kraju. Co równie istotne ponad 1/3 badanych, bez względu na planowaną długość wyjazdu, planuje zabrać ze sobą rodziny, które historycznie do tej pory stanowiły największą barierę migracyjną. Oznacza to, że nie tylko nowa (mniej liczna) grupa Polaków planuje wyjechać, ale też że istnieje wyraźne ryzyko, iż nasza gospodarka w trwały sposób może te osoby utracić.

Dla przeciwwagi mamy jednak także garść dobrych informacji. Coraz wyraźniej widzimy, że poprawiająca się sytuacja na rynku pracy zmniejsza skłonność do emigracji. Już tylko 8% badanych chce wyjechać ze względu na brak pracy w kraju, a dla 40% badanych dobre zatrudnienie na polskim rynku stanowi wyraźną barierę migracyjną. Co więcej, 3/4 Polaków absolutnie odrzuca możliwość wyjazdów do zagranicznej pracy, co jest najwyższym wskazaniem od 4 lat.

W naszych analizach mamy również ciekawostki. Za taką z pewnością należy uznać zmianę preferencji kierunków emigracyjnych. Stabilnie jest jedynie na pierwszym miejscu, które zajmują nasi zachodni sąsiedzi – Niemcy. Jednak na dalszych pozycjach robi się coraz ciekawiej. Wielka Brytania odnotowała historycznie najniższy wynik, na poziomie 6% i spadła na trzecie miejsce, ustępując tym samym Holandii (15%). Nie sposób nie zauważyć tu wpływu Brexitu, który jeszcze rok temu spowodował przyspieszenie wyjazdów na Wyspy, ze względu na wzmagającą się niepewność co do przyszłych regulacji. Dziś, na rok przed planowanym opuszczeniem struktur Unii Europejskiej, Polacy przestali łączyć swoje przyszłe plany zawodowe ze Zjednoczonym Królestwem.

Życzę przyjemnej lektury,
Maciej Witucki
Prezes Zarządu
Work Service S.A.

Raport w liczbach

Emigracja z Polski

Polaków aktywnych zawodowo lub będących potencjalnymi uczestnikami polskiego rynku pracy rozważa emigrację zarobkową w ciągu najbliższych 12 miesięcy – to 8% całej dorosłej populacji Polski, czyli niemal 2,6 mln osób

o tyle spadł odsetek osób rozważających emigrację zarobkową w ciągu ostatniego roku, osiągając najniższe wskazanie w historii badań

dla tylu osób rozważających emigrację będzie to pierwszy wyjazd do zagranicznej pracy

„nowych emigrantów” chce skorzystać ze wsparcia agencji zatrudnienia

potencjalnych emigrantów chce wyjechać z Polski na stałe

Polaków planujących dłuższe wyjazdy chce zabrać ze sobą rodzinę

badanych jako główny powód wyjazdu podaje wyższe zarobki

Polaków emigruje ze względu na brak pracy w kraju

Polaków zdecydowanie odrzuca możliwość emigracji

badanych jako główną barierę emigracyjną podaje przywiązanie do rodziny i przyjaciół

Raport w liczbach

Preferowane kierunki emigracji

Profil potencjalnego emigranta

Preferencje migracyjne Polaków

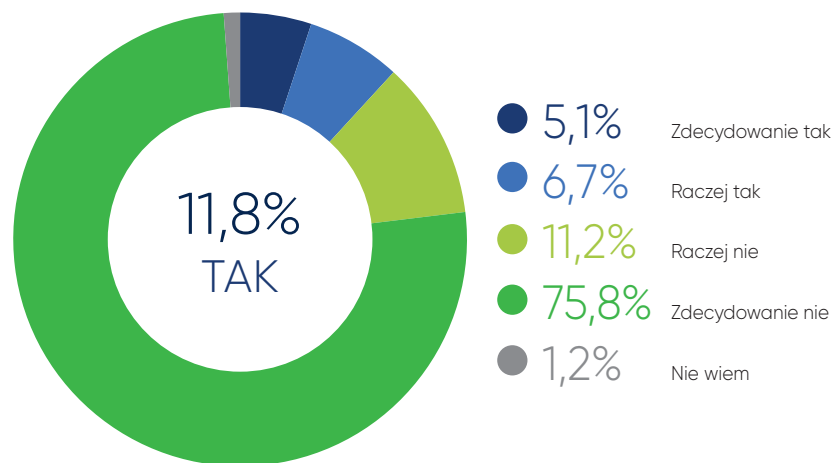
Preferencje migracyjne Polaków

Polacy rozważający emigrację zarobkową

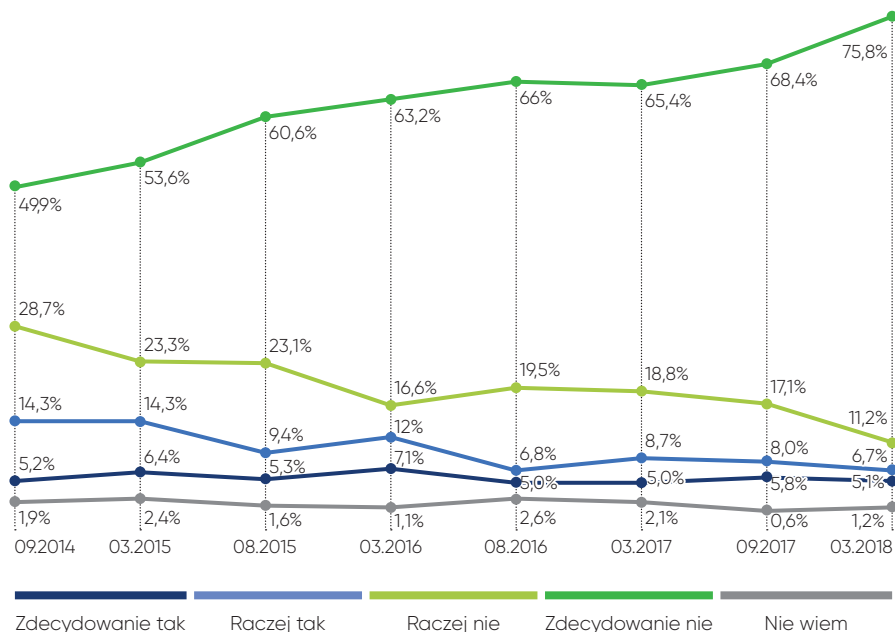
Obecnie emigrację zarobkową rozważa 11,8% aktywnych lub potencjalnych uczestników rynku pracy w Polsce. W porównaniu z poprzednią edycją odsetek osób deklarujących chęć wyjazdu z kraju spadł o 2 p.p. i osiągnął najniższe wskazanie w historii badania. Rok wcześniej, w analogicznym okresie, osób zdecydowanych lub raczej planujących podjęcie pracy za granicą było 13,7%. To oznacza, że mimo nadchodzących prac sezonowych w okresie wakacyjnym, które zwykle stanowią zachętę do wyjazdów w pierwszej połowie roku, skłonność do migracji zmalała.

Nie tylko spada skłonność do emigracji, ale od 4 lat wyraźnie rośnie też pula osób, które absolutnie odrzucają plany wyjazdu. Obecnie 75,8% badanych zdecydowanie nie rozważa podjęcia pracy za granicą, co stanowi najwyższe wskazanie w historii badania i wynik o ponad 10 p.p. wyższy niż przed rokiem. Jest to związane między innymi z poprawiającą się sytuacją na rynku pracy. Poziomy bezrobocia w Polsce utrzymują się na najniższych poziomach od 1991 roku, co pokazuje jak mocno upowszechniła się dostępność zatrudnienia. Czynnikiem, który nadal zachęca do emigracji pozostają płace i z tym elementem będziemy mieć do czynienia jeszcze w kolejnych latach.

Czy rozważa Pan/Pani emigrację zarobkową w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

Czy rozważa Pan/Pani emigrację zarobkową w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

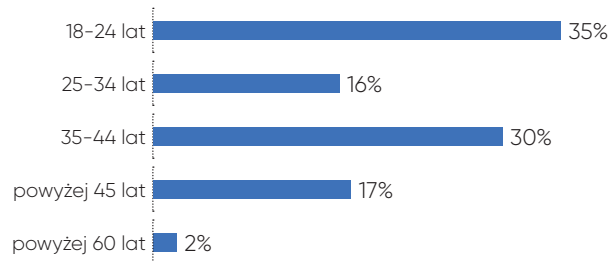

Preferencje migracyjne Polaków

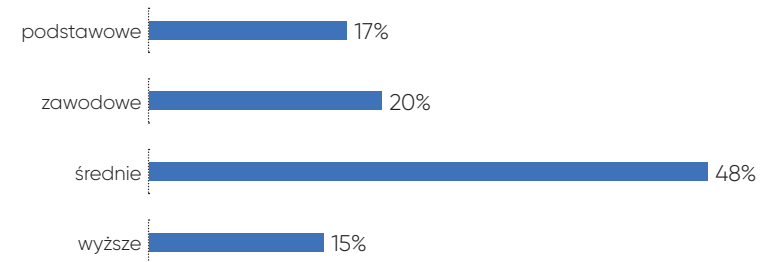
Polacy rozważający emigrację zarobkową

Emigrację zarobkową najczęściej rozważają najmłodsze grupy respondentów w wieku pomiędzy 18 a 24 oraz 25 i 34 rokiem życia, odpowiednio 35% i 16%. W porównaniu z badaniem z jesieni 2017 roku w pierwszej grupie odnotowano wzrost o 6 p.p., a w drugiej wynik zmniejszył się o 13 p.p. Warto odnotować wzrost zainteresowania emigracją w grupie 35-44, gdzie odsetek deklaracji zwiększył się o 6 p.p. Nadal w granicy błędu znajduje się pula odpowiedzi wśród osób powyżej 60 roku życia.

Wiek

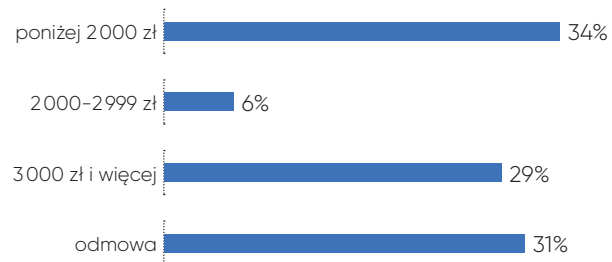

Wykształcenie

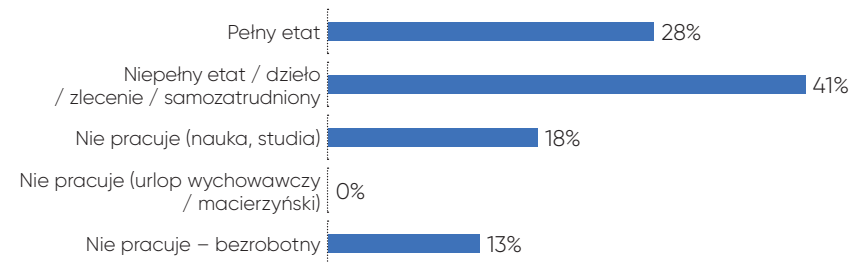

Wyjazd do pracy za granicę najczęściej rozważają osoby z wykształceniem średnim (48%). W porównaniu z edycją badania sprzed roku oznacza to wzrost o 4 p.p. Wśród Polaków po szkole zawodowej skłonność do emigracji spadła o 9 p.p., co może być związane z licznymi ofertami zatrudnienia dla tej grupy na polskim rynku pracy. Obecnie 85% osób myślących o emigracji nie posiada wyższego wykształcenia.

Miesięczne dochody netto badanego

Forma zatrudnienia

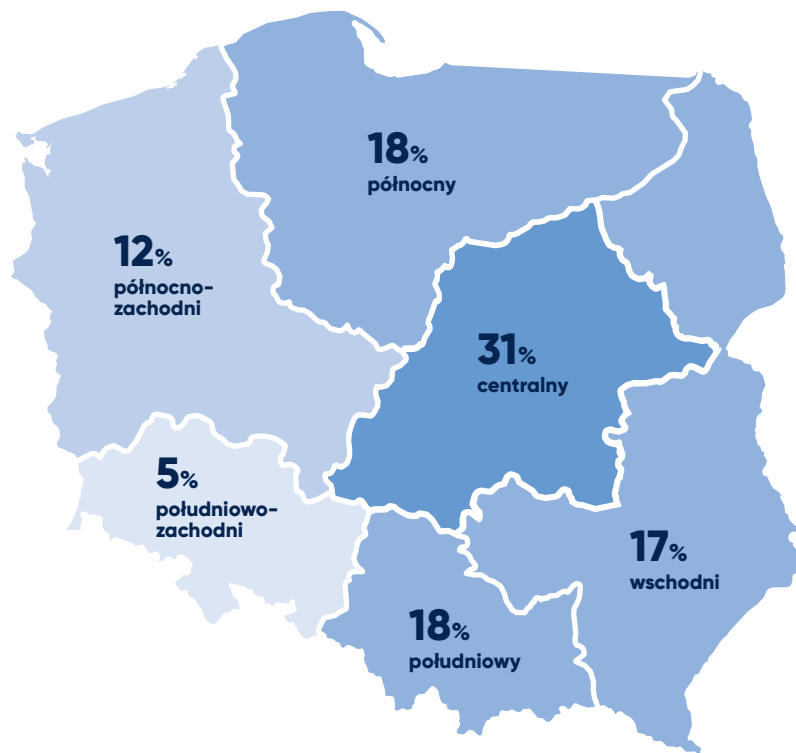

Wśród zatrudnionych doszło do sporych przetasowań pod względem wpływu zarobków na decyzję o emigracji. Jeszcze w poprzedniej edycji przeważały osoby o najniższych uposażeniach (do 2000 zł) i nadal są najliczniejszą grupą z wynikiem 34%, ale niewiele mniejszą reprezentację mają obecnie osoby zarabiające powyżej 3000 złotych netto (29%), co jest wynikiem o ponad 11 p.p. większym niż pół roku temu. Pod względem formy zatrudnienia, wciąż najchętniej opuścić kraj chcą pracownicy posiadający niepełny etat lub zatrudnieni na umowach cywilnoprawnych (41%). Na drugim miejscu są pracownicy na etacie (28%), a tuż za nimi osoby uczące się (18%).

Preferencje migracyjne Polaków

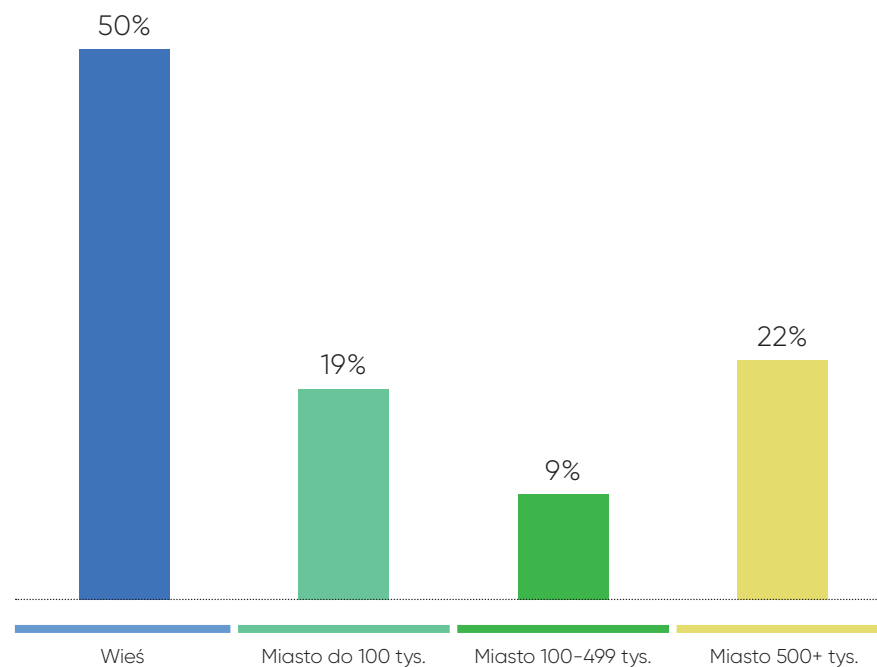
Polacy rozważający emigrację zarobkową

Odsetek osób rozważających emigrację w poszczególnych regionach Polski.

Na mapie Polski widać wyraźny podział związany z planami emigracyjnymi. Zachodnie regiony wyróżniają się na tle pozostałych niższą skłonnością do emigracji. Najmniejszy odsetek osób zainteresowanych wyjazdem znajduje się na Dolnym Śląsku i w województwie opolskim (5%). Najwięcej wskazań znajduje się obecnie na Mazowszu i w województwie łódzkim, gdzie uzyskano niemal 1/3 odpowiedzi o planach emigracyjnych. W ciągu ostatnich 6 miesięcy w Polsce centralnej odnotowano o 12 p.p. więcej wskazań. Z kolei największe spadki zainteresowania wyjazdem do pracy zagranicą odnotowano na południu kraju – z 27% na 18%.

Klasa wielkości miejscowości zamieszkania

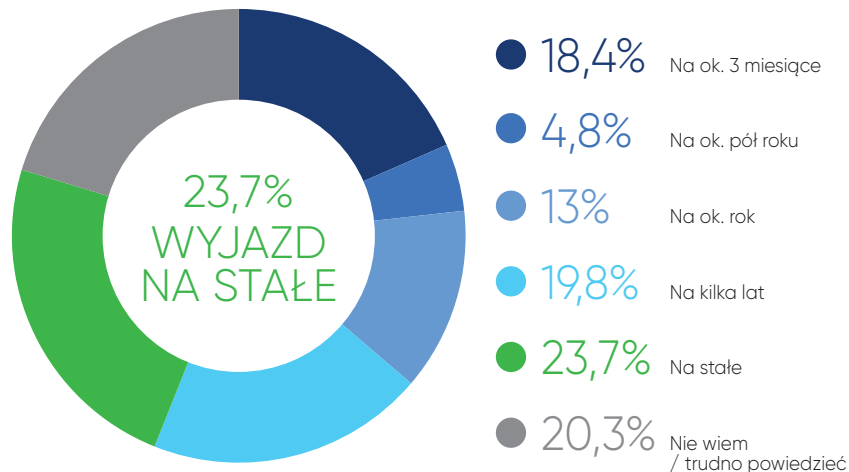

Najbardziej skłonni do wyjazdu są Polacy żyjący na wsi oraz w miastach do 100 tysięcy mieszkańców. Razem stanowią oni 69% Polaków, którzy planują emigrację. W porównaniu z poprzednim badaniem więcej osób chce jednak wyjechać ze wsi, pół roku temu było to 40%, a obecnie 50%. Natomiast o 17 p.p. zwiększył się odsetek badanych, którzy chcą wyjechać z miast powyżej 500 tysięcy mieszkańców.

Preferencje migracyjne Polaków

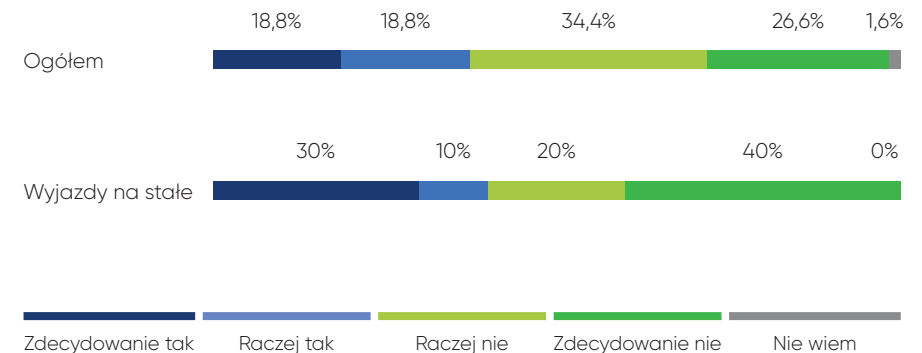
Długość emigracji

Na jak długo zdecydował(a) by się Pan/Pani wyjechać?

Niemal ¼ Polaków planujących emigrację chciałoby wyjechać na stałe. To niepokojący trend, biorąc pod uwagę, że jeszcze w poprzedniej edycji badań takie deklaracje składało 19,9% respondentów. Spada z kolei skłonność do wyjazdów krótkoterminowych. W obecnej edycji raportu na wyjazdy 3-miesięczne chce zdecydować się 18,4% Polaków, co jest o 7 p.p. niższym wskazaniem niż pół roku temu. Również półroczna emigracja traci na popularności i osiąga wynik 4,8%, a więc o 3,9 p.p. mniej niż we wcześniejszej edycji.

Czy decydując się na wyjazd zagraniczny planuje Pan/Pani zabrać ze sobą rodzinę?

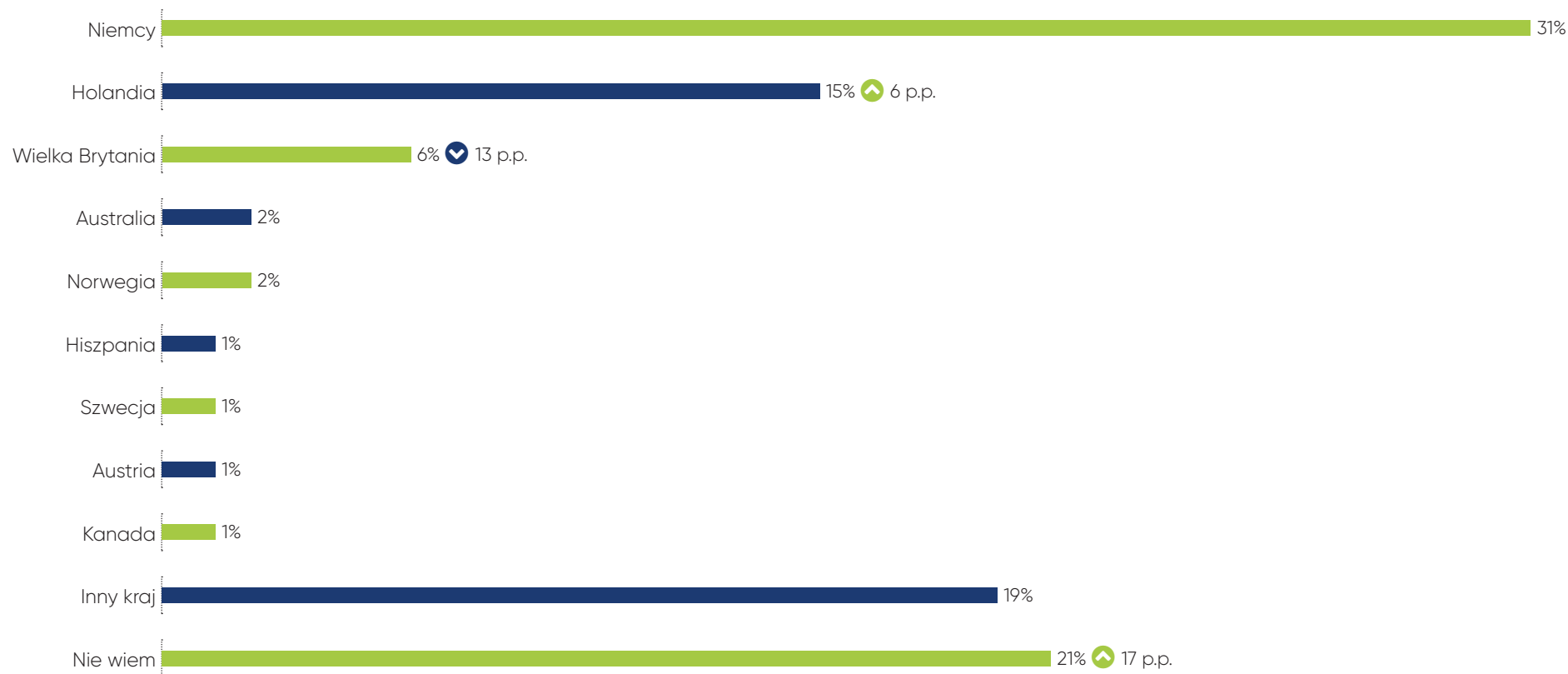

Co trzeci (33,6%) potencjalny emigrant planuje zabrać ze sobą najbliższych. Skłonność do zabrania rodziny rośnie wraz z długością planowanej emigracji. W przypadku wyjazdów na ponad rok jest to już odsetek 37,6%, a przy scenariuszu stałej emigracji wskazania sięgają poziomu 40%. Warto jednak zaznaczyć, że przy dłuższych wyjazdach (powyżej roku) 61% badanych zadeklarowało, że ich rodziny pozostaną w kraju. Jest to o tyle istotne, że przywiązanie do rodziny jest od lat największą barierą emigracyjną i jednym z poważniejszych powodów do powrotów do Polski.

Preferencje migracyjne Polaków

Preferowane kraje migracji

Do jakiego kraju rozważa Pan/Pani emigrację za pracą?

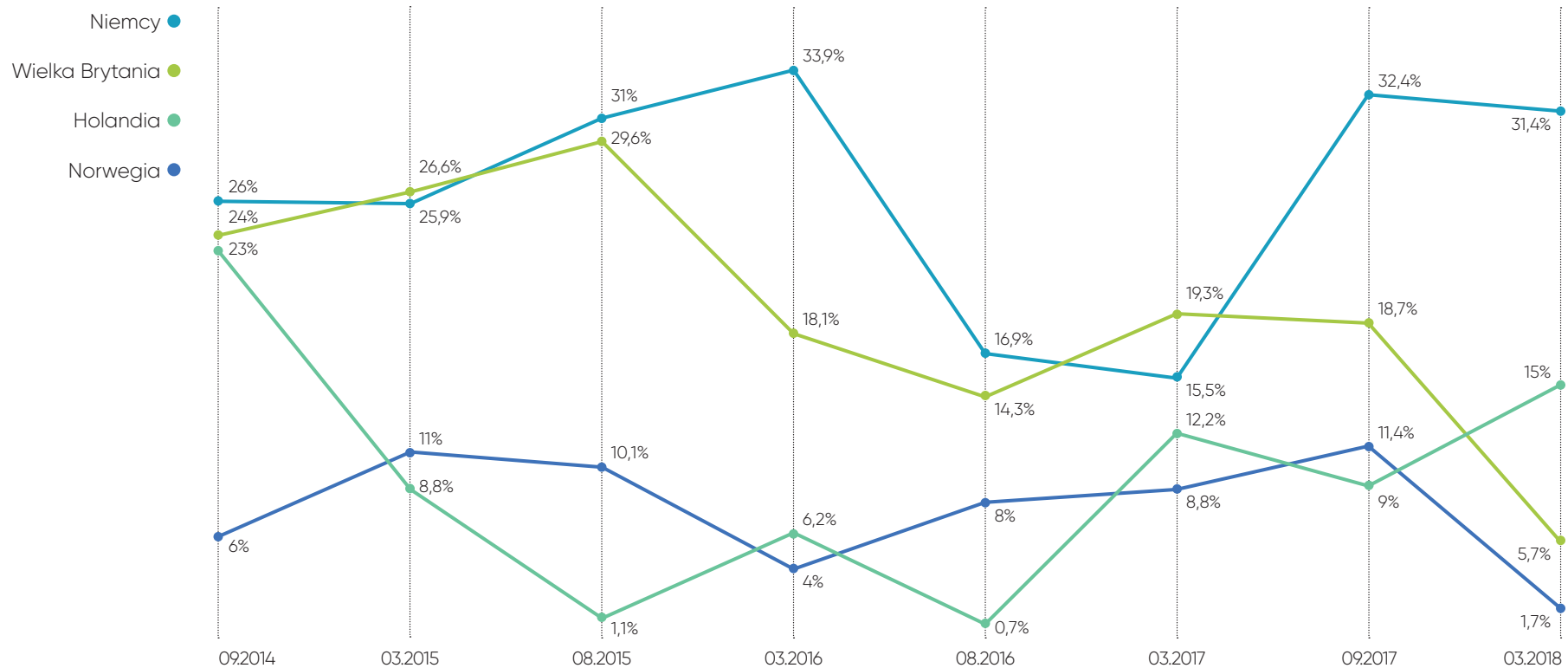

Najpopularniejszym kierunkiem emigracji pozostają Niemcy, z wynikiem 31,4% wskazań. Co ciekawe nowym numerem dwa stał się kierunek holenderski (15%), który dość wyraźnie wyprzedził Wielką Brytanię (5,7%). Obecne wyniki podyktowane są kilkoma trendami. Z jednej strony widać wyraźnie, że nasi zachodni sąsiedzi są dziś postrzegani jako duży i chłonny rynek pracy z setkami tysięcy ofert zatrudnienia. Jednocześnie prace sezonowe w Holandii od lat kuszą polskich pracowników i ten kierunek jest wybierany głównie przed nadejściem lata – w edycji jesiennej zwykle następuje korekta. Wyraźny wpływ na poziom wskazań ma również Brexit, który mocno pociągnął w dół wyniki Zjednoczonego Królestwa. Omawiane dane były zbierane na rok przed opuszczeniem Unii Europejskiej przez Wielką Brytanię, co spowodowało, że do niedawna najchętniej wybierany kierunek, nie tylko znalazł się na trzecim miejscu zestawienia, ale także osiągnął historycznie niski wynik.

Preferencje migracyjne Polaków

Preferowane kraje migracji

Do jakiego kraju rozważa Pan/Pani emigrację za pracą?

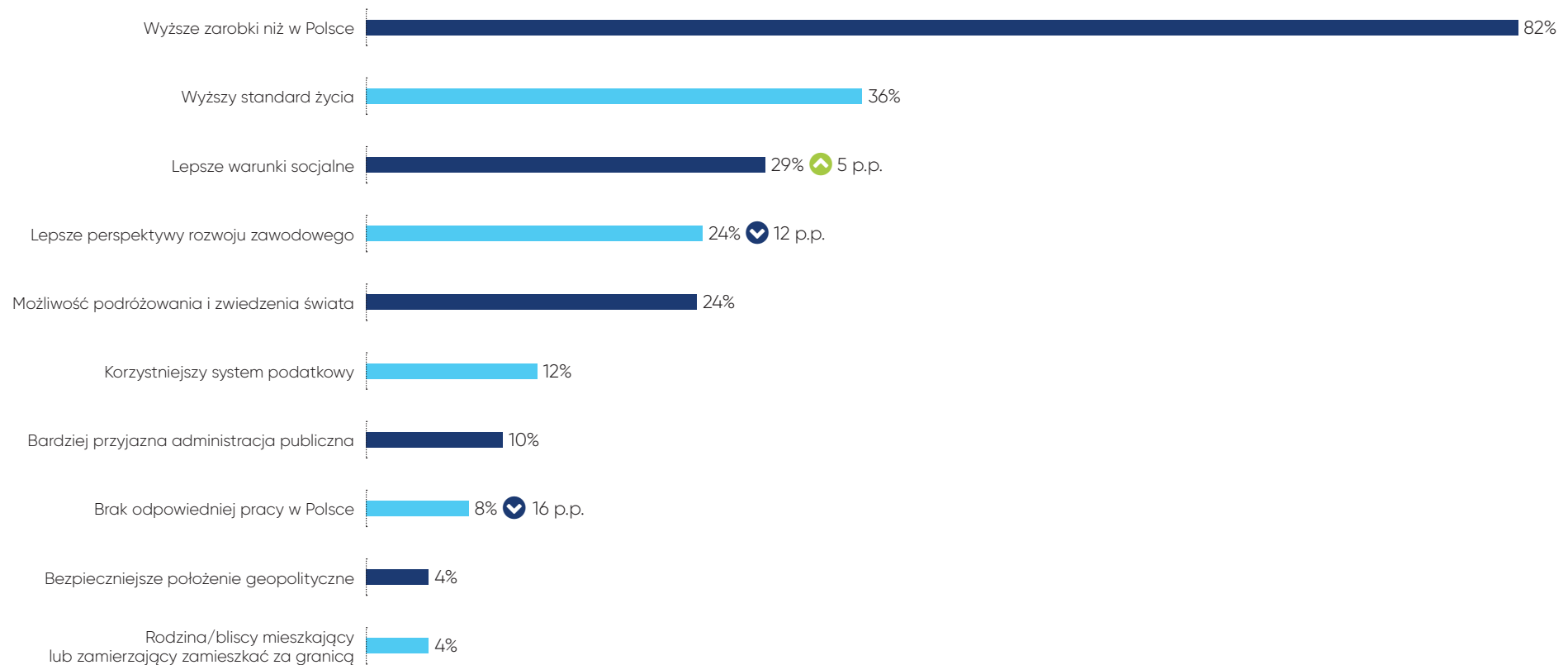
Patrząc historycznie na preferencje kierunków emigracji, można powiedzieć, że doszło do dużych przetasowań. Poza stabilną pozycją Niemiec, które pozostają liderem stawki, na dalszych miejscach zaszły wyraźne zmiany. Ponad 20% badanych nie potrafi wskazać kierunku migracji, a 19,4% wskazuje odpowiedź inny kraj. To pokazuje, że plany wyjazdu są mocno niesprecyzowane, a potencjalni emigranci dość zagubieni. Do pełnego obrazu należy dodać spadek popularności Wielkiej Brytanii, o ponad 13 p.p. i wzrost zainteresowania Holandią o 6 p.p. Co ciekawe pozostałe kierunki migracji osiągają wyniki poniżej 3%, a więc wobec przyjętej metodologii są nieistotne statystycznie.

Preferencje migracyjne Polaków

Powody emigracji

Nadal przeszło 8 na 10 Polaków planujących emigrację zarobkową, decyduje się na ten krok ze względu na wysokość zarobków. Wynagrodzenia oferowane m.in. u naszych zachodnich sąsiadów, choćby na poziomie stawek minimalnych potrafią być nawet 3-krotnie wyższe niż w Polsce. Drugim najważniejszym czynnikiem dla badanych jest wyższy standard życia, na który zwraca uwagę ponad 36% respondentów. Co ciekawe na trzecim miejscu, po raz pierwszy historii badań tak wysoko, uplasowały się czynniki socjalne, wskazywane przez 28,6% Polaków. Na kolejnych pozycjach znalazły się powody wskazywane głównie przez osoby młode, a więc możliwość podróżowania (23,8%) czy lepsze perspektywy rozwoju (24,3%). Marginalnym powodem emigracji staje się brak pracy w Polsce, na który wskazuje jedynie 7,7% badanych, co jest o 16 p.p. niższym wynikiem niż w poprzedniej edycji badania.

Proszę wskazać powody, które przede wszystkim skłaniają Pana/Panią do emigracji?

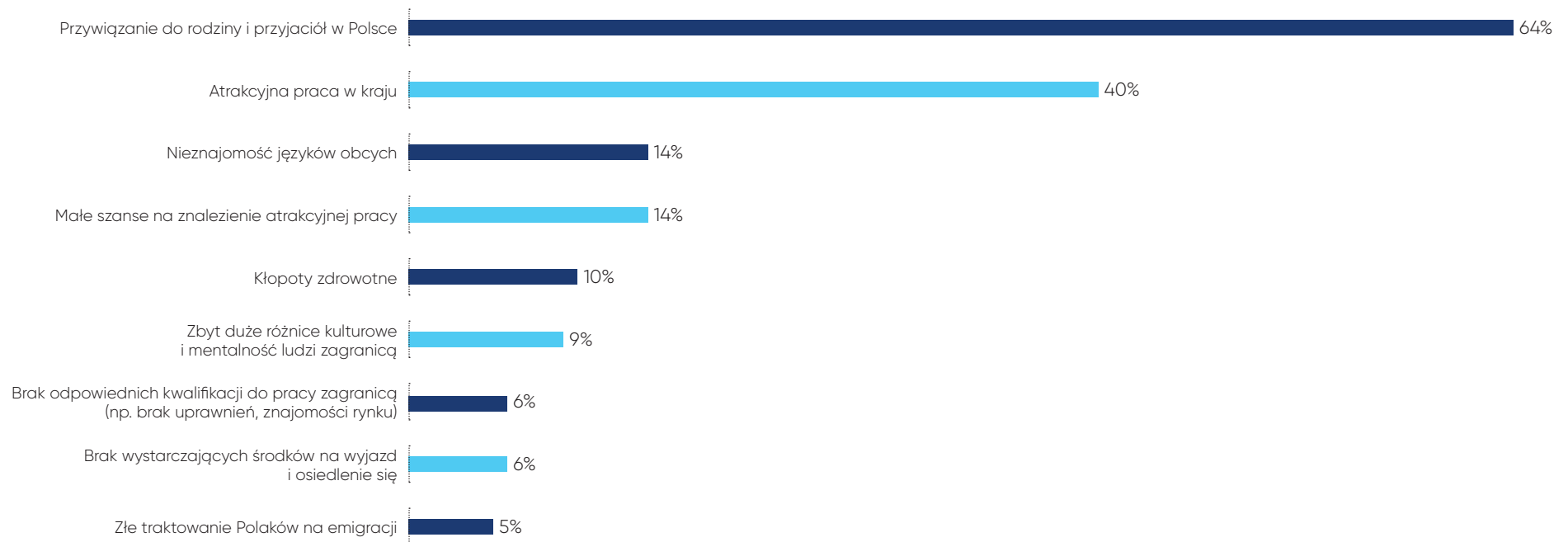

Preferencje migracyjne Polaków

Bariery emigracji

Czynnikiem, który we wszystkich dotychczasowych edycjach badań stanowił najsilniejszą barierę przed emigracją, jest przywiązanie do rodziny i przyjaciół w kraju. Nie inaczej jest i tym razem, czego potwierdzeniem jest niemal 2/3 takich odpowiedzi. Na drugim miejscu wskazywana jest dobra praca w Polsce, którą deklaruje 40% respondentów. Jest to wskazanie o 5 p.p. wyższe niż przed rokiem, co potwierdza tezę o ograniczaniu planów wyjazdowych ze względu na poprawiającą się sytuację na rynku pracy. Trzecim czynnikiem, na który zwracają uwagę Polacy jest słaba znajomość języka obcego. Trudności z porozumiewaniem stanowią barierę migracyjną dla 14% badanych. Tylko 5% badanych zwróciło uwagę, że nie wyjedzie z kraju, bo nasi rodacy są źle traktowani za granicą.

Proszę wskazać powody, które przede wszystkim powstrzymują Pana/Panią przed wyjazdem za granicę do pracy

Co ciekawe, można wyszczególnić istotne różnice w deklarowaniu poszczególnych powodów skłaniających do odrzucenia planów emigracyjnych, wynikające z poziomu wykształcenia respondentów. W przypadku osób z wykształceniem podstawowym najrzadziej wskazywana była atrakcyjna praca, im wyższy poziom wykształcenia, tym częściej dobre zatrudnienie stanowiło barierę migracyjną. W kontekście przywiązania do rodziny i przyjaciół w Polsce osoby z podstawowym wykształceniem znacznie rzadziej wskazywały na tę barierę, niż pozostałe grupy.

A man with short dark hair and a beard is sitting on a bench, looking out of a large window. He is wearing large headphones and holding a smartphone in his hands. The scene is bathed in a strong green light, creating a monochromatic effect. The background shows a blurred cityscape with buildings and a street. The overall mood is contemplative and modern.

Trendy migracyjne

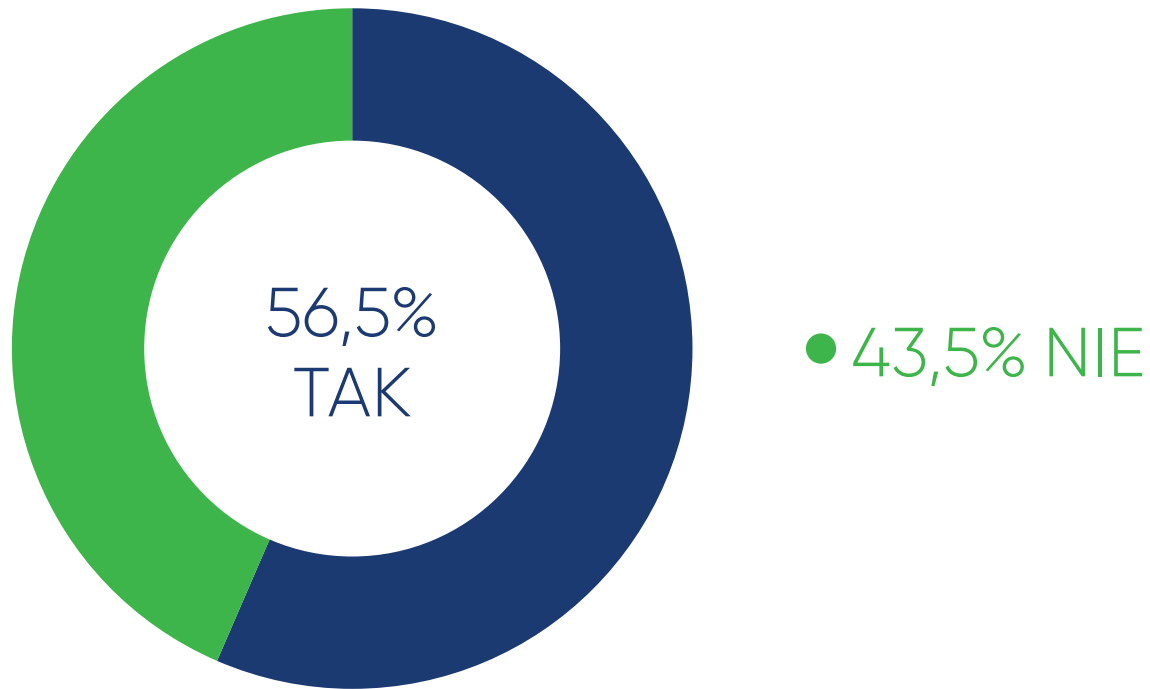

Nowe pokolenie migracyjne?
Strategie wyjazdów

Trendy migracyjne

Nowe pokolenie migracyjne?

Czy to Pana/Pani pierwszy wyjazd do pracy za granicą?

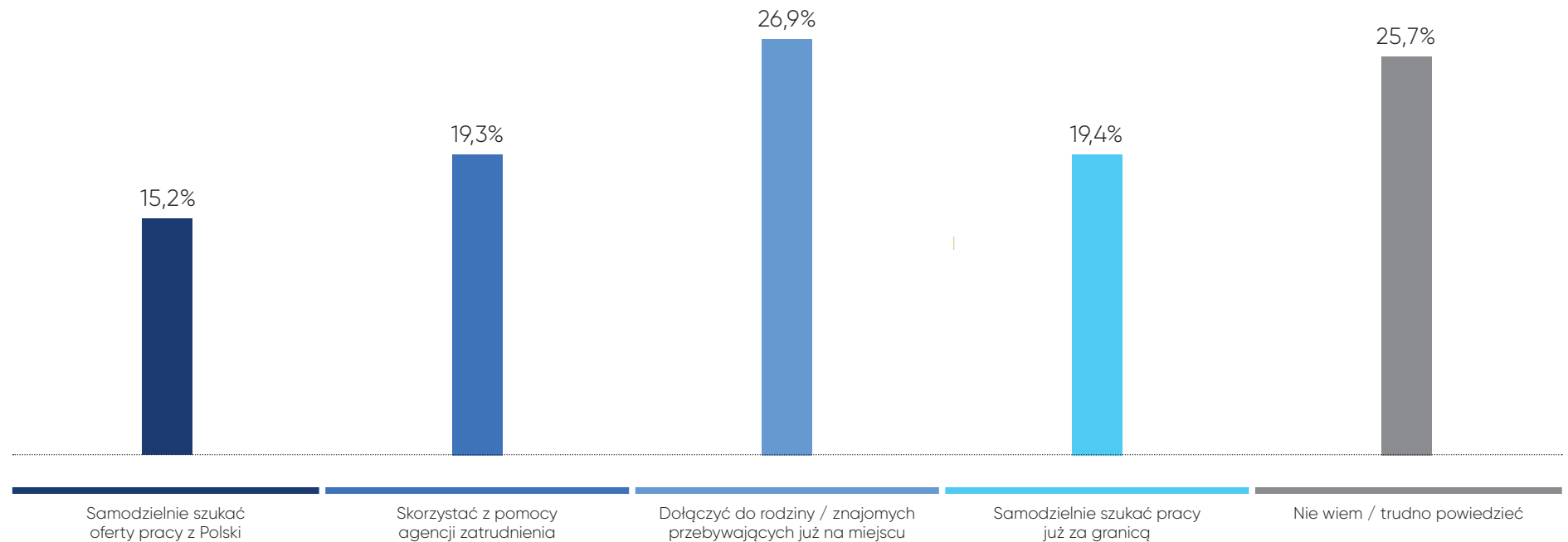

Ponad połowa badanych (56,5%), którzy rozważają emigrację, to osoby planujące wyjazd po raz pierwszy w swoim życiu. Jest to grupa obejmująca niemal 1,5 miliona osób. Co ciekawe, wbrew potocznej intuicji, w tej grupie nie przeważają osoby młode. Ponad 40% osób planujących po raz pierwszy podjąć pracę za granicą, stanowią Polacy w wieku 35-44 lata. Dopiero w drugiej kolejności (26,8%) można wyszczególnić grupę wiekową do 25 lat. Ponad połowa z grupy „nowych emigrantów” to osoby mające dziś pracę, ale niskopłatną, zapewniającą dochody na rękę poniżej 2000 złotych. Również w przypadku tych osób znacząco przeważają osoby nieposiadające wyższego wykształcenia.

Trendy migracyjne

Strategie wyjazdów

Czy planując pracę za granicą zamierza Pan/Pani...?

Wśród osób planujących po raz pierwszy podjęcie pracy za granicą, dominuje strategia dołączenia w nowym kraju do bliskich lub znajomych. Taką deklarację składa niemal 27% badanych, a w szczególności ta strategia przyjmowana jest przez mieszkańców małych miast, liczących do 100 tysięcy mieszkańców. W efekcie często za pracę za granicę przenoszą się z Polski całe lokalne społeczności. Kolejne osoby są przyciągane z powodów łączenia rodzin lub po namowach przyjaciół, sąsiadów czy nawet odległych znajomych. Na drugim miejscu znajduje się samodzielne poszukiwanie pracy (19,4%) już poza granicami Polski. Z perspektywy osoby wyjeżdżającej po raz pierwszy to najbardziej ryzykowna strategia, która może przynosić wiele rozczarowań. Na trzecim miejscu, z niemal identycznym wynikiem jak samodzielne poszukiwanie pracy, znalazły się agencje zatrudnienia (19,3%). Takie rozwiązanie wybierają najczęściej osoby młode, w wieku poniżej 25 lat (71%), a także osoby nieposiadające obecnie zatrudnienia (77%). Najmniej popularnym rozwiązaniem jest poszukiwanie pracy za granicą jeszcze z terenu Polski. Na takie rozwiązanie wskazuje niewiele ponad 15% badanych.

A blue-tinted photograph of a couple holding hands, standing next to two large rolling suitcases in what appears to be an airport or travel setting. The scene is dimly lit, with the couple and luggage silhouetted against a bright background. The overall mood is one of anticipation and travel.

Imigracja do Polski

Obawy przed napływem imigrantów
Powody obaw

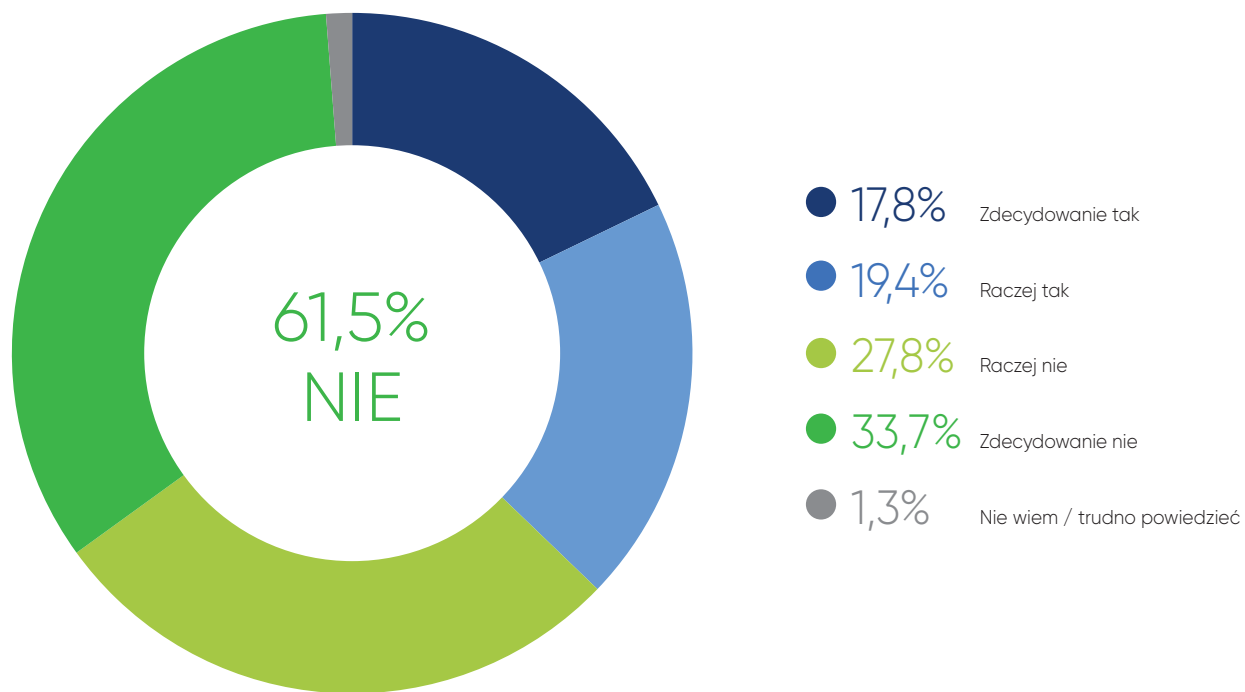

Imigracja do Polski

Obawy przed napływem imigrantów

W ostatnich latach napływ imigrantów do naszego kraju stał się masowym zjawiskiem, które wpływa również na zmianę postaw Polaków. Z najnowszych badań wynika, że obecnie 37,2% badanych obawia się przyjazdów cudzoziemców do Polski. Jest to wskazanie wyraźnie niższe niż jeszcze dwa lata temu, gdy w maju 2016 roku pula osób wykazująca obawy sięgała przeszło 55%. W obecnym badaniu 61,5% respondentów zdecydowanie lub raczej odrzuca jakiegokolwiek niepokoje związane z imigracją. Warto zwrócić uwagę, że jest to zagadnienie wywołujące duże emocje, na co wskazywać może wynik bliski zera wśród osób nieposiadających zdania w tej kwestii.

Czy obawia się Pan/Pani napływu imigrantów z zagranicy do Polski?

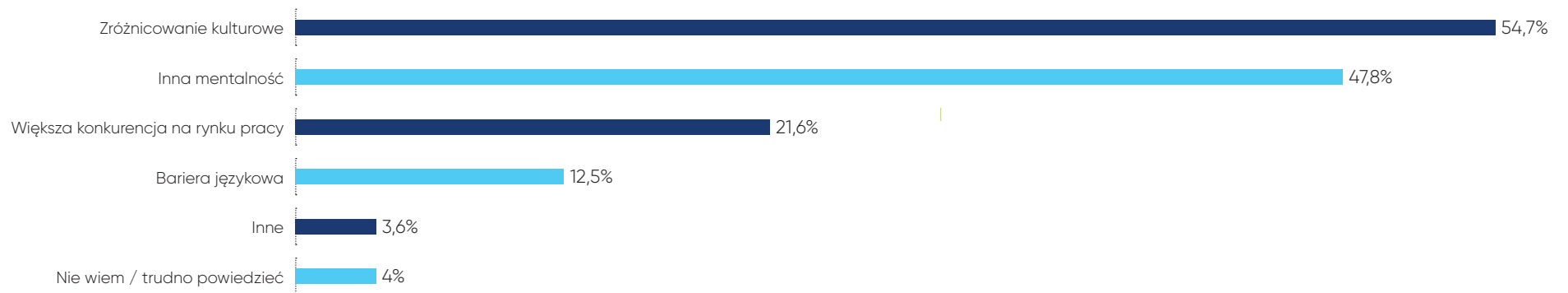

Imigracja do Polski

Powody obaw

Wśród deklarujących strach przed imigrantami najczęściej wskazywane są elementy związane z innością przybyszy. Większość wskazań dotyczy zróżnicowania kulturowego (55%) i innej mentalności (48%). Pomimo coraz większej puli cudzoziemców na polskim rynku pracy, obawy związane z konkurencją o pracę nie są powszechne. Jedynie 1/5 badanych obawia się rywalizacji o miejsca zatrudnienia z obcokrajowcami, a dzieje się to w warunkach, gdy tylko w 2017 roku ponad 1 milion pracowników ze wschodu napłynęło do naszego kraju. Na bariery językowe wskazuje 1 na 8 osób, co może być związane z wiodącą imigracją ze strony obywateli Ukrainy, którzy relatywnie dobrze komunikują się w języku polskim.

Jakie są powody Pana/Pani obaw?

Imigracja rośnie, obawy maleją

Andrzej Kubisiak

Dyrektor ds. Analiz w Work Service S.A.

Jeszcze kilka lat temu chyba nikt nie spodziewał się aż takiej skali zjawisk imigracji do Polski. Obecne szacunki mówią o ponad milionie samych obywateli Ukrainy. Właściwie od 2014 roku możemy obserwować w Polsce masowy napływ obcokrajowców, który był wywołany z jednej strony konfliktem militarnym w Donbasie, ale przede wszystkim czynnikami gospodarczymi na polskim rynku pracy. Od 4 lat następuje trwały trend spadków poziomów bezrobocia przy rosnącym popycie na pracowników, co doprowadziło do sytuacji, w której firmy w Polsce chcąc wypełnić wakaty zaczęły sięgać po obcokrajowców. Co ciekawe, Polacy dostrzegają ten napływ, ale w coraz mniejszym stopniu się go obawiają. Zauważają również komplementarność imigracji, a więc sytuację, w której przyjezdni w przeważającej skali wypełniają nieobsadzone miejsca pracy, a nie zastępują rodzimych pracowników. Kluczowym jednak wyzwaniem pozostaje zatrzymanie tych osób na przyszłość, bo trendy demograficzne i kurczące się tym samym zasoby pracy w naszym kraju, będą tylko postępować.

Okiem eksperta

Okiem eksperta

Migracje w cieniu demografii

Łukasz Polinceusz

Senior Fellow, Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego, Twitter:@LPolinceusz

Obserwowany od kilku lat trend, z którym Polki i Polacy stali się dużo bardziej mobilni oraz „odważni” w eksploracji świata ma swoje podłoże w bardzo wielu czynnikach. Gdyby przyjąć jedynie przedział czasowy przypadający na okres od przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej i wraz z nim stopniowego uwalniania rynków pracy – wyraźnie uwypukla się tendencja, w której dominującą przyczyną migracji był czynnik ekonomiczny, chęć poprawy dobrobytu oraz rozwój. Powyższe elementy były kluczowe szczególnie dla osób młodych, do około 30 roku życia, urodzonych w okresie wyżu demograficznego lat 80., dla których nowe, sprzyjające zmiany geopolityczne były w głównej mierze szansą, a warunki bytowe na rodzimym rynku pracy okazywały się często znacznie mniej konkurencyjne niż w najbliższym, europejskim otoczeniu. Co jednak istotne migracje sprzed około dekady znacznie częściej przyjmowały charakter krótkoterminowy, oparty w głównej mierze o fundament zarobkowy i edukacyjny.

W ostatnich jednak latach – co uwiadcniają także wyniki prowadzonych przez Work Service badań – rysuje się nowe zjawisko – migracji długofalowych lub wręcz stałych, wyraźnie określonych co do celów, gdzie czynnik jedynie zarobkowy odgrywa mniejsze znaczenie. Poprawa bowiem jakości bytowania na lokalnym rynku pracy, wzrost poziomu wynagrodzeń i częściowe ich zrównywanie w stosunku do poziomu życia na rynkach zewnętrznych oraz zwiększona mobilność – to w uproszczony sposób część z elementów wpływających na decyzje emigracyjne. Niemniej kluczowe w kontekście decyzji o chęci wyjazdu poza granice Polski pozostają dwa elementy. Po pierwsze większość deklarujących opuszczenie naszego kraju to osoby młode lub w średnim wieku, po drugie zaś – blisko ¼ osób pragnie uczynić to na stałe.

Co więcej, korelacja pomiędzy wiekiem osób wyjeżdżających, a czasookresem przebywania poza granicami kraju w połączeniu z czynnikiem demograficznym nabiera zupełnie nowego, szczególnego znaczenia dla kształtowania polityki społecznej państwa. Jeśli przyjąć, iż dane i założenia Głównego Urzędu Statystycznego z 2016 roku potwierdzą się i udział osób starszych w populacji mieszkańców Polski zwiększy się z 21,5% w 2013 roku mln do 40,4% (13,7 mln) w roku 2050 – przy a). zachowaniu trendu migracyjnego osób młodych w kolejnych latach, b). zachowaniu homogenicznego układu struktury populacji i c). tendencji do zamykania się na migrantów przybywających do Unii Europejskiej oraz bezpośrednio do Polski – grozi nam kryzys całego systemu rynku pracy, jak i pomocy socjalnej. W tym kontekście kluczowe wydaje się na nowo zdefiniowanie oraz powrót do koncepcji całościowej, długookresowej strategii działań, zmierzającej w kierunku stworzenia kompleksowej polityki integracji cudzoziemców w Polsce w oparciu o różne czynniki, takie jak: aspekt merytoryczny, polityczny, prawny, instytucjonalny i społeczny. Powinniśmy bowiem zdawać sobie sprawę, iż nie do powstrzymania jest tendencja do migracji części Polaków na pobyt długi lub stały poza terytorium naszego kraju, ale także w obliczu zmieniającego się obrazu otaczającego świata – napływu migrantów do obszaru Europy.

Podejście uwzględniające między innymi wymiar gospodarczy i geopolityczny, jak również odnoszący się do negatywnych trendów demograficznych w przyszłości – powinno wykreować i stworzyć wskazania do uzupełnienia ubytków kadrowych na polskim rynku pracy w perspektywie kolejnych dwóch, trzech dekad, sprzyjając zapewnieniu bezpieczeństwa społecznego państwa.

Nowa jakość emigracyjnego efektu domina

Karina Tokarska

Wiceprezes Zarządu / Dyrektor Zarządzający Work Express Sp. z o.o.

Przyznam, że wyniki badań przedstawione w powyższym raporcie, nie są dla mnie dużym zaskoczeniem. Od dłuższego czasu obserwujemy coraz niższą chęć wyjazdu zarobkowego za granicę. Jest to niewątpliwie efekt wysokiej dostępności atrakcyjnych ofert pracy dla części grup zawodowych na rodzimym rynku oraz – co oczywiste – przywiązania do rodziny, własnej kultury czy mentalności.

Dla tych jednak, w których odczuciu rynek pracy nadal „nie dorasta” do ich wymagań, naturalną konsekwencją jest poważne rozważenie wyjazdu za granicę nie w pojedynkę, lecz na stałe ze swymi bliskim. Z komfortem pozostania we własnym kraju wygrywają nie tylko o oczekiwania płacowe, – choć zdecydowanie były one i są nadal najważniejszym motywatorem – ale na przykład lepsze perspektywy rozwoju zawodowego, (na co wskazuje 24%). Kusi nas również wyższy standard życia poza granicami naszego kraju. Wiedząc, że po początkowo trudnym, pierwszym okresie adaptacji, za tę samą pracę otrzymamy trzykrotnie wyższe wynagrodzenia, przy niejednokrotnie zbliżonych kosztach życia, decydujemy się na opuszczenie kraju i radykalną zmianę dla podniesienia standardu życia swojego i najbliższej rodziny. Ośmiela nas również fakt, iż w docelowym kraju część z naszych bliskich już się osiedliła. Aż 25,2% badanych deklaruje chęć dołączenia do nich – bo pomogą, wesprą, pozwolą odnaleźć się w nowych okolicznościach.

Natomiast wysoki odsetek osób rozpatrujących wyjazd zagraniczny po raz pierwszy i jednocześnie posiadających już wieloletnie doświadczenie na polskim rynku pracy świadczy o tym, że ostatnie lata wykształciły grupę ludzi oceniających sytuację na rynku pracy, jako trwale dla nich niekorzystną i w związku z tym są bliskie podjęciu decyzji o zmianie miejsca do życia.

Rzeczywiście, również z naszych doświadczeń wynika, że najwyższą chęć emigracji wykazują przede wszystkim ci najmocniej zmotywowani; najmłodszy, single, nawet mimo niewielkiego doświadczenia i niskiego poziomu wykształcenia. Niemniej jednak wykwalifikowani pracownicy także należą do licznej grupy „cross-border employees” – z tym że w ich przypadku oferta zagraniczna musi być wyjątkowo atrakcyjna ze względu na wspomnianą wysoką dostępność ofert w Polsce.

Od lat oferujemy pracę w różnych krajach Unii Europejskiej. Po bardzo dużym zainteresowaniu ofertami w Niemczech, mam pewność, że to ten kraj ma zagwarantowaną na wiele lat pozycję lidera w rankingu preferowanych miejsc migracji. Nie mam też wątpliwości, że czasowa praca za Odrą to najlepsza dostępna alternatywa. Największa liczba miejsc pracy w Europie w połączeniu z wysokimi stawkami za najprostsze prace nadal kusi. A warto pamiętać, że od takich właśnie najczęściej zaczynają nasi rodacy na emigracji. Pewne komplikacje mogą, co prawda sprawiać formalności związane z zalegalizowaniem pobytu i pracy, niemniej jednak także w tych kwestiach wyręczają pracowników agencje zatrudnienia dbając jednocześnie o sprawną koordynację działań na miejscu czy pomoc w dużych i małych sprawach codziennego życia.

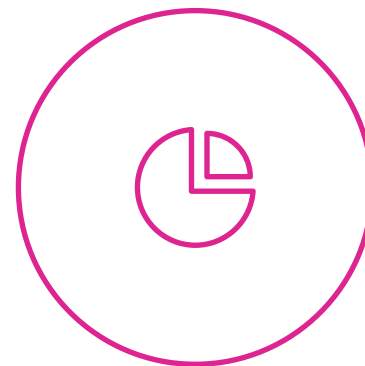
Metodologia badania

Badanie zrealizowano na próbie N=708 osób pracujących, bezrobotnych, uczących się oraz przebywających na urloпах macierzyńskich i wychowawczych. Próbę dobrano z ogólnopolskiej reprezentatywnej próby dorosłych Polaków N=1000 (zgodnej ze strukturą populacji pod względem płci, wieku, wykształcenia oraz klasy wielkości i województwa miejsca zamieszkania).

Wykluczono z niej osoby będące poza rynkiem pracy: emerytów, rencistów oraz osoby zajmujące się domem. Wyniki poddano procedurze ważenia na podstawie struktury zmiennych rekrutacyjnych wg. danych GUS. Dokładność wyników zależy o liczebności analizowanej grupy i odsetka odpowiedzi.

Maksymalny błąd pomiaru dla całej próby N=708 to +/-3,75%. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą wspomaganym komputerowo wywiadów telefonicznych w ramach projektu CATIBUS.

Dane prezentowane w ramach raportu Migracje Zarobkowe Polaków zostały przygotowane i opracowane na zlecenie Work Service S.A. przez instytut badawczy Kantar Millward Brown S.A. Badanie zostało zrealizowane w okresie 20-29 marca 2018 r.

Grupa Kapitałowa Work Service działa od 1999 roku i jest największym dostawcą kompleksowych usług HR w Europie Środkowo-Wschodniej. Prowadzi działalność na terenie całej Polski za pośrednictwem sieci oddziałów oraz za granicą w 12 krajach (Czechy, Słowacja, Węgry, Ukraina, Niemcy, Francja, Holandia, Belgia, Austria, Rumunia, Słowenia, Chorwacja). Specjalizuje się zarówno w usługach z zakresu doradztwa personalnego, jak i restrukturyzacji w obszarze HR, rekrutacji i outsourcingu pracowniczym. Już ponad 3000 firm wybrało Work Service na swojego partnera w biznesie. Każdego dnia 50 000 osób i 300 000 pracowników rocznie znajduje zatrudnienie za pośrednictwem spółek należących do Grupy Kapitałowej Work Service. Work Service jest spółką notowaną na giełdach w Warszawie i Londynie. Więcej informacji na: www.workservice.pl

REDAKCJA:

Andrzej Kubisiak, Beata Pilichowska Work Service S.A.

Opracowanie graficzne: LABORATORIUM Grzegorz Janiszewski

WIĘCEJ INFORMACJI:

Andrzej Kubisiak,

Dyrektor Zespołu Analiz i Komunikacji w Work Service S.A.

M: +48 512 176 030

E: andrzej.kubisiak@workservice.pl

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW VIII

© 2018 Work Service S.A., Wszystkie prawa zastrzeżone.

Cytowanie danych za: Raport Work Service – „Migracje Zarobkowe Polaków VIII”